

DELA VSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadržni dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za izo-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 49.

Sobota, 20. junija 1931.

Leto VI.

Zgodovinska zmeta današnje politike.

Gospodarske krize se ponavljajo v razvoju pogostejše. Vpliv kriz na človeško družbo pa je odvisen od razvoja gospodarskega sistema. Neprimerno večja pa je današnja gospodarska kriza danes zaradi neracionalnega vojnega gospodarstva in v Evropi zlasti tudi, ker je Evropa dobila novo politično lice in se na to novo politično lice hoče kapitalistično gospodarstvo prilagoditi, neoziraje se na potrebe človeštva, ampak zgolj v korist svoje kapitalistične sile. S koncentracijo finančnih sil na račun vseh ljudi, to je geslo. S koncentracijo kapitala oziroma imetja in posesti se pa množe proletarci, ki imajo kruha samo takrat, če mu kapitalist da delo; uboren kruh. V današnji družbi so delavci podobni staroveškemu sužnjem in nezaposleni pa srednjeveškemu izobčencem. Srednjeveški izobčenec je imel še prednost, da ga je smel vsakdo ubiti, današnji izobčenec pa mora poginiti vsled bede ali umoriti se sam.

Kapitalizem se z razvojem ni nič naučil. Če bi se bil kaj naučil, bi moral vedeti, da peščica kapitalistov ne more biti sama sebi namen, da svetovno gospodarstvo, ki redi in debeli nekaj sto delničarjev in direktorjev, ne more imeti obstanka. Vse človeštvo hoče živeti in mora živeti. Naravnost predrzno je, s kakšno nesramnostjo kapitalisti jemljejo zaslužek milijonom delavcev, znižujejo mezde, ne da bi se vprašali, od česa bodo živeli vsi ti siromaki. Nesramno je, s kakšno naslado vodijo borbo proti podporam za nezaposlene in proti socialnemu zavarovanju vseh vrst.

Ali se kdaj vprašajo gospodje delničarji in direktorji, kako naj se preživi delavstvo, ki ga je njih gospodarstvo izbacilo iz človeške družbe? Razvoj nam kaže, da o tem sploh ne razmišljajo, ker so v zmoti, misleč, da morajo milijoni gladnih siromakov poginiti, ne da bi se zgani.

To je velikanska zmeta kapitalistov, ki ne doumejo današnjega razvoja in ne razumejo, da človeštvo živi in hoče živeti.

Lepo potihoma se kapitalizem konsolidira in maha okoli sebe z mečem proti vsakemu »revolucionarju«, ki zahteva kruha ali pravice in socialne zaščite.

Kapitalizem dela to v svoji zgodovinski zmoti. Ne more pa zapasti delavstvo tej zgodovinski zmoti. Ne sme! Tudi delavstvo je del človeške družbe, večji in pozitivnejši del. Dolžnost delavstva je, da to zgodovinsko zmeta skuša popraviti, in sicer ne s prošnjami, ne z opomini, ampak z odločno zahtevo po pravicah do soodločevanja v človeški družbi. Politika ni privilegij kapitalistov, ampak skupna last človeške družbe, gospodarstvo je tudi zadeva celotnega človeštva. Če danes kapitalizem zmotno gospodari, ni to opravičba, da ne bi smelo biti drugače.

Seveda je kapitalistična družba dobro organizirana, politično in gospodarsko, to je, vse sile služijo samo njej.

Tu je torej, če so vse sile na oni strani, potrebno, da delavstvo zbere svoje sile na drugi strani. Zbere sile tako močne, da se naravna politika in gospodarstvo v splošno korist. Mnogo dela in truda bo še treba. Toda današnji razvoj je tak, da nalaga delavstvu, da pouči

Avstrijska vlada je odstopila.

Bančni polom je potegnil tudi vlado v vrtnice.

V torek, dne 16. t. m. je avstrijska vlada odstopila. Minister Winkler je namreč bil med tem v Pragi, ko se je sklenilo, da prevzame Avstrija jamstvo za 80 milijonov dolarjev, ki je potrebno za sanacijo Kreditnega zavoda. Winkler je ta sklep potem grajal in sporazumno s svojo stranko, kmetiško zvezo, podal demisijo. Enderjeva vlada je s tem izgubila močnejšo vladno stranko ter je morala podati demisijo, zlasti, ker je imela še na dnevnem redu znižanje uradniških plač in drugo, za kar ne bi dobila več večine. Dr. Ender bo vodil do nadaljnjega posle predsednika, dr. Schober pa je prevzel posle odstopivšega Winklerja.

V Avstriji bodo morali sedaj iskati novo večinsko koalicijo.

Tajna diktatura v Avstriji?

Dr. Ender kancler II.

Kancler dr. Ender ima baje namen, če ne pride do sporazuma med strankami, nasloniti svoj režim na osebnosti, to je, organizirati pri-

krito diktaturo, ki bi bila neodvisna od parlamenta. To bi bila diktatura krščanskih socialcev po vzoru dr. Seipla.

Politične stranke so seveda nasprotne takemu režimu. Predvsem bi se socialni demokrati kot najmočnejša parlamentarna stranka odločno uprli takemu izigravanju parlamentarizma.

Predsednik republike Miklas se s kanclerjevimi predlogi ne strinja v vsem.

Jeseni volitve v Avstriji.

Avstriji žele naglo rešiti vladno krizo. Poskušajo predvsem obnoviti staro vladno koalicijo; če to ne pojde, naj se osnuje manjšinska vlada. Koalicija med krščanskimi socialci in socialnimi demokrati je pa izključena. Vlada bo imela prehodno značaj ter se utegnejo že jeseni vršiti volitve v avstrijski parlament. Med ministrskimi kandidati se imenujejo dr. Ramek, dr. Kienbeck in dr. Seipel.

Francoski socialist o restavraciji Habsburžanov.

Briandove simpatije za Habsburžane.

Julij Sauerwein je nedavno napisal v madžarskem listu članek, v katerem pravi, da odpor proti Habsburžanom sedaj ni več tako velik, ker menijo, da bi bil Habsburžan na madžarskem prestolu ovira za izvajanje nemško-avstrijske carinske unije. Časnikar Sauerwein je zaupnik Brianda. Socialist Leon Blum pa se odločno izreka proti nameri, da se izroči madžarski prestol Habsburžanom. Posledice bi bile drugačne

kakor se domneva. Obstoja namreč nevarnost personalne unije med Avstrijo in Ogrsko. Restavracija Hohenzollerncev v Nemčiji, kakor zahtevajo fašisti, bi pomenila restavracijo Habsburžanov v Avstro-Ogrski.

Nedavno so tudi v italijanski zbornici pripovedovali, da bi Habsburžan na madžarskem prestolu ne mogel biti nevaren miru.

Številčni izid rumunskih volitev.

Parlamentarne volitve v Rumuniji so imele ta-le rezultat:

Socijalisti so dobili 94.593 glasov in 6 mandatov (sedmi mandat jim je števena komisija razveljavila); komunisti 73.711 glasov in 5 mandatov.

Stranka nacionalne unije je dobila 1.389.899 glasov in 287 mandatov; nacionalna kmetiška stranka 438 tisoč 761 glasov in 30 mandatov; liberalna stranka Jurja Bratianua 173.343 glasov in 12 mandatov; narodna stranka Avarasca 141.229 glasov in 10 mandatov; kmetiška stranka Lupna 100.678 glasov in 7 mandatov; antisemitska liga 113.850 glasov in 8 mandatov; liga proti zelenišem (prekupčevalcem na debelo) in kartelom skupina Stere 80.459 glasov in 6 mandatov; židovska stranka 64.175 glasov in 4 mandate.

V bloku liberalnih strank je 68 poslancev, med temi 10 Nemcev. — Vlada razpolaga s sigurno večino, ki šteje 6 glasov.

Smešne bolgarske volitve ali sad korupcij

Bolgarija je razdeljena na 74 volilnih okrožij in je že vloženi nad 500 kandidatnih list s 1500 kandidati. Poslancev pa šteje država samo 274. Opozicijske stranke pa se pritožujejo nad vladnim terorjem.

kapitalistično družbo v usodni poti. Ta pouk pa more dati le dobra organizacija.

Angleška delavska vlada ostane.

Sporazum med vlado in liberalci.

Zaradi zakona o zemljiškem davku je pretila kriza vlade v Angliji, ker so liberalci nasprotovali novemu zemljiškemu davku.

Po dolgotrajnih pogajanjih so liberalci stavili izpreminjevalni predlog, ki je sprejemljiv tudi za vlado.

S tem je kriza delavske vlade zopet odgodena.

Prebivalstvo Italije šteje 42 milijonov 118.435 oseb. V desetih letih je število Italijanov naraslo za tri in pol milijona. Italijani pravijo, da je to dobro znamenje, če pomislimo, da narod preveva Mussolinijev duh. Mi smo pa mnenja, da Italijani od Mussolinijevega duha ne bodo siti. Prehitro množenje italijanskega prebivalstva vede v socialno bedo, v kateri duh fraz ne odločuje več.

Volitve na Ogrskem.

Zgled terorja in magnatskega gospodarstva.

Na Ogrskem je z razpustom parlamenta končana tretja legislativna perioda po Kunovem puču. Legislativna perioda znaša sicer za ogrski parlament pet let, a ga je vlada pol-drugo leto prej razpustila, ker ni hotel več — delati. Nastajale so namreč nove opozicijske skupine v parlamentu, ki niso hotele slepo parirati. Nedelavnost parlamenta je bila v zvezi deloma s tem, ker so magnati preveč absolutistični, deloma pa, ker se 82 odstotkov poslancev voli z javnim glasovanjem. Volja volilcev na ta način ne more priti do izraza, ker poslanci ne čutijo nobene prave odgovornosti. Izvoljeni so itak ob pritisku ogrskih vlastodržcev na volilce.

Ogrska zbornica šteje 245 poslancev. Od teh bo voljenih 199 z javnim in le 46 s tajnim glasovanjem, zlasti v Budimpešti in še nekaterih mestih. Po volilnih okrajih z javnim glasovanjem ima opozicija jako malo upanja, da prodre s kakim mandatom, ker je široka ogrska dežela pod tako velikim vplivom in tako hudim terorjem veleposestnikov in vladnih organov, da se volilci, ubogi kmetje in delavci, ne upajo javno glasovati za opozicijske kandidate. V tem oziru je na Ogrskem še vedno v polni veljavi stara predprava mogočnih fevdalnih gospodov.

V volilnih okrajih, ki imajo tajno volilno pravico, bo pa kandidirala sedanja Bethlenova vladna koalicija, ki je štela v razpuščenem parlamentu 169 poslancev, na skupni listi, da tako otežkoči tembolj zmago opozicijskih kandidatov.

Vrhutega pospešuje vlada skupne liste manjših meščanskih opozicijskih strank v okrajih s tajno volilno pravico. Združili so se na primer demokrati in liberalci, ki so imeli doslej vsak po 4 mandate in kandidirajo le v okrajih s tajno volilno pravico.

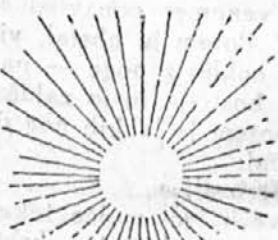
Najmočnejša opozicijska stranka v ogrskem parlamentu je bila doslej socialno-demokratska stranka, ki je štela 14 poslancev. Pri teh volitvah je postavila kandidate v vseh volilnih okrajih s tajno volitvijo in še v petindvajsetih okrajih z javno volitvijo. Tega ni storila toliko zaradi zmage v teh volilnih okrajih, pač pa zato, da izrabi volilno borbo za agitacijo.

Madžarski volilni red ima pa še neko posebnost, ta je, da mora v volilnih okrajih s tajnim glasovanjem za vsak volilni okraj podpisati 5000 volilcev kandidatno listo, da je veljavna. V podeželskih volilnih okrajih z javnim glasovanjem pa mora podpisati kandidatno listo deset odstotkov volilcev dotičnega okraja.

Zelo težko je ob terorju na Ogrskem zbrati podpise volilcev za kandidatne liste, zlasti, ker je volilni material javen in se ima vsak opo-

Dobrota ob vročih dnevih ...

je, če si umijete glavo
z Elida Shampooom. Lasje
se Vam ne samo dobro
izperejo ... ampak Vam
ostanejo tudi lepi in zdravi!

Vsak teden po enkrat si umijete glavo!

ELIDA SHAMPOO

zicijonelec bati krutega preganjanja po oblastih in fevdalnih gospodih.

V dvajsetem stoletju so te razmere že res zastarele. Ni se nam pa čuditi, če velja Ogrska pred vsem svetom kot najbolj nazadnjaška in trinoška dežela, ki ohranja svoj značaj le z gospodarsko in politično strahovlado. Mnogokrat smo že poročali o metodah madžarskega vladanja, o madžarskih justifikacijah, pa tudi o bojih proti tem metodam, ki jih vodi močna socijalno-demokratska stran-ka.

V novem parlamentu in zunaj nje-ga se bo borba vršila dalje.

Naše delavske zadruge k nesreči francoskih delavskih zdru-garjev.

Ob nesreči, ki se je pripetila francoskim delavskim zdruharjem pri izletu s parnikom »St. Philibert« v nedeljo 14. t. m., je poslala Zveza gospodarskih zdru-g za Jugoslavijo v Ljubljani v torek, dne 16. t. m. so-družni Narodni federaciji konzumnih zdru-g v Parizu sozhalno pismo sle-deče vsebine: Fédération National des Coopératives de Consommation, Paris. Zveza gospodarskih zdru-g za Jugoslavijo kot osrednja Zveza vseh delavskih zdru-g v Jugoslaviji Vas prosi, da o priliki velike nesreče, ki se je zgodila parniku »St. Philibert« v ustju Loire, pri kateri je izgubilo preko 500 sodru-gov, med njimi mno-go delavskih zdru-garjev in njihovih družin, svoje življenje, izrečete po nesreči prizadetim zdru-gam, zdru-garjem in delavskim organizacijam njeno najiskrenejše sozhalje. — To pismo naj bi bilo izraz sočustvovanja in mednarodne solidarnosti vsega delavstva.

503 utopljenec so dosedaj uradno ugotovili, ki so se potopili s potniškim parnikom »St. Filibert« ob ustju Loire na Francoskem. Domne-vajo, da se nahaja v notranjosti po-topljene ladje najmanj 350 utopljen-cev. 139 trupel so spravili tekom pondeljka na suho, ki so bila v to-rek, dne 17. t. m. ob ogromni udelež-bi ljudstva pokopana v St. Nazairu. Pogreba so se udeležili tudi člani vlade in parlamenta. Morje je napla-vilo na obali razne predmete, kakor kose oblek, ročne torbice, čevlje in igrače, po katerih se da sklepati, da se njihovi lastniki še nahajajo na dnu morja. Potopljene ladje še do-sedaj niso izsledili, ker jo je najbrž podmorski tok zanesel od obale; morajo jo pa na vsak način dvigniti, ker tvori v ozkem prelivu opasnost za ostale ladje.

Boj nočnemu delu!

Živilski delavci v obrambi.

Unija živilskih delavcev Jugoslavije, podružnice pekovskih pomočnikov, namera-vajo organizirati po vseh večjih mestih ve-lika zborovanja kot protest proti nočnemu delu v pekarnah. Zborovanja se bodo vršila 21. junija t. l. V zvezi s tem bo dne 21. junija od 4. do 5. ure popoldne pre-davanje po beograjski radio-postaji in prenosom zagrebške in ljubljanske radio-postaje: »O posledicah naporenega nočnega dela.«

Zakaj zahtevamo ukinjenje nočnega dela? Zato, ker je nočno delo nehi-gijenično!

Protituberkulozna liga poziva vso jav-nost: »Dajte otrokom zraka in solnca.«

MI pa zahtevamo: »Dajte nam nočni počitek.«

Vajenec, ki je s 13 do 14 letom podnevi prenaša košare, ki so za njegovo šibko telo pretežke, a ponoči, ko zahteva mlado živ-ljenje svoje pravice do počitka, dela z na-porom zadnjih sil do jutranje zore, tako dan-za dnem, dokler ne postane plen tuberku-loze.

Pomočniki, zastrupljeni po težkem noč-nem delu že iz vajeniške dobe, postanejo s 35 do 45 letom, torej v najlepši moški dobi, žrtve tuberkuloze in kot taki

nesposobni za naporno delo v pekovski stroki. Nočno delo ne dovoljuje sodelovanja in uživanja kulturnih darov pekovskim po-močnikom, odteguje jih radi spanja podnevi vsemu najdražjemu — svoji rodbini.

Pekovski pomočniki niso ljudje dneva. Zanje ne sije solnce. Oni so enaki trpinu rudarju pod zemljo.

Sodruzi in sodružice: Podpirajte nas moralno v našem prizadevanju!

Obračamo se na Vas, sodružice-matere: Mislite na nedorasle vajence, ki žrtvujejo svoje zdravje radi srednjeveških razvad nočnega dela. Mislite na lastne otroke, ki uživajo pecivo, napravljeno pod okol-nostmi, ki niso neoporečne.

Obračamo se na Vas, sodruzi-očetje-može: Kdor zahteva sveže pecivo pred 7. uro zjutraj — ta zahteva nočno delo.

Spomnite se tega in podpirajte nas, saj je to naš skupni blagor.

Vsi smo borci za boljše življenje. Vsi borci smo si v boju sodruzi, zato pričaku-jemo Vaše moralne pomoči.

UZDJ Oblastni odbor v Ljubljani.

Podružnica pekov, pomočnikov v Ljubljani.

Podružnica pekov, pomočnikov v Mariboru.

Podružnica pekov, pomočnikov v Celju.

Doma in po svetu.

Obrtniki za samostojno obrtno zbornico. Kakor je znano, imajo obrtniki sedaj svoje stanovsko zastop-stvo v skupni zbornici za trgovino, obrt in industrijo. V zadnjem času pa se je med obrtniki pojavilo giba-nje za ustanovitev samostojne obrtne zbornice. Nočejo več ostati z indu-strijo in trgovino v skupni zbornici. Na občnem zboru Zveze obrtnih za-dru-g, ki se je vršil zadnjo nedeljo v Ljubljani, so se z večino glasov iz-rekli za ustanovitev samostojne obrtne zbornice. — Ta korak sma-tramo za čin obupa. Obrtni stan propada in bo propadal, če bo tudi imel samostojno zbornico. Z industri-jo rokodelci in obrtniki ne moreta konkurirati. Propadli so tkalci, usnjari, klobučarji, propadajo kro-jaški in čevljarški mojstri. Drže se samo še brivci. Obrtnikom ni po-moči. Proletarizirani bodo, čeprav tega nočejo priznati in se še sramu-jejo stopiti v isto vrsto z delavci — proletarci. Kolesa razvoja obrtniki ne bodo zaustavili — niti ne s svojo samostojno obrtno zbornico.

Gostilničarska pivovarna v Laškem. V nedeljo, dne 14. t. m. je bil ustanovni občni zbor gostilničar-ske pivovarne v Laškem. Delniška glavnica je bila zvišana od 10 na 15 milijonov dinarjev. Pivovarna je osnovana proti kartelu pivovaren, češ, da kartel preveč navija cene.

Prodajanje tujih srečk v naši dr-žavi prepovedano. Na podlagi § 23 zakona o državni razredni loteriji je

prodajanje vseh tujih srečk v naši državi prepovedano.

Ivan Lakner, morilec župnika Franca Kušarja v Mengšu, je bil ob-sojen na 20 let ječe. Vešalam je u-šel, ker je še mladoleten.

Razveljavljanje komunističnih po-slanskih mandatov v Rumuniji. Vseh pet novoizvoljenih komunističnih mandatov v bukareški zbornici je bilo pri prvi seji razveljavljenih.

Nezvesti rumunski liberalci. Ru-munski liberalci so šli s predsedni-kom Jorgo v skupno volilno borbo, dasi so povedali že pred volitvami, da velja skupnost samo za volitve. Pritožujejo se predvsem zaradi pre-stolnega govora. Gredo na vsak na-čin v najodločnejšo opozicijo, ven-dar pa med njimi ni popolnega so-glasja.

Starhembergijado likvidirajo. Knez Starhemberg, posestnik 13 graščin, z lastno vojsko — vzdrževal je cel bataljon Heimwehra — in ki je bil na tem, da svojo ile-galno vojsko razširi po celi Avstriji, kar se mu je bilo deloma posrečilo, ko je bil 40 dni minister za notranje zadeve, je prišel kot vsaka slaba trgovska tvrdka v konkurz. Njegova črna vojska se je razpršila kot megla pred solncem. Mnogo knezovih voj-sčakov pa je pozabilo izvršiti redno raz-orožitev in Starhemberg je bil prisiljen ne-zveste vojske izročiti odvetniku. Zato je dr. Morgenstern pisal vsakemu bivšemu Heimwehrovcu, ki ni oddal uniforme in opreme, da ima to storiti tekom 8 dni itd. Sedaj pa poročajo, da je te dni tirolska deželna policija zaplenila večjo maožino pušk in eno strojno puško, katero orožje so še imeli v posesti Starhembergovci, heimwehrovski ostanki na Tirolskem. Z rekviri-

ranjem orožja se bo baje nadaljevalo. Te konfiskacije je baje zahteval znani Steidle, protivnik Starhemberga. Kako se časi hitro spreminjajo!

Z ladjo »St. Filibert« se je po-to-pilo tudi več avstrijskih delavcev, ki so bili zaposleni v tovarni lokomotiv v Nantesu. V ponedeljek ni bilo 28 moških in 4 ženskih avstrijskih de-lavcev na delo. Bili so vsi člani so-cijalističnega konsumnega društva, ki je izlet s parnikom priredilo.

Hitlerja je bog poslal. Prej je po-slal bog nemškemu narodu cesarja Viljama, sedaj je pa povedal njegov sin princ Avgust Viljem na shodu, da je bog poslal Hitlerja in da je vsakemu Hohenzollerncu prijetno biti pod Hitlerjevimi vodstvom.

»V pesek bodo letele glave.« — Nemški nacionalni socialist (fašist) dr. Hellmuth je izjavil v bavarskem deželnem zboru, da, čeprav bo nekaj tednov več trajalo, da pride naš Hitler do oblasti, bodo pa takrat, ko pride, letele glave v pesek. — To frazo so se naučili od Mussolinija. Ne verujemo pa, da se v Nemčiji uresniči ta želja fašistov.

V Mainzu so bili te dni hudi ko-munistični izgredi. Demonstranti so razbili mnogo trgovin in stanovanj u-glednih osebnosti. 60 komunistov je bilo aretiranih.

Tudi evangelska cerkev disci-plinira zaradi socijalizma. Evangel-ski protestanti imajo v Nemčiji žup-nika Eckerta, ki oznanja nekakšen verski socijalizem. Pri cerkvenih oblastih se je zameril, ker agitira za socijalizem. Dne 14. t. m. je pa sedel pred disciplinarnim sodiščem ter je bil obsojen zaradi pregreškov v službi, črtanih mu je bilo šest služ-benih let in stroške obravnave mora plačati. Že pred nekaj leti mu je cer-kvena oblast prepovedala govoriti, ker je agitiral za socijalno demokra-cijo. Eckert pa ni ubogal in so ga zaradi tega odstavili. Na njegovo pri-tožbo je bila izrečena gorenja ob-sodba. To postopanje cerkvene oblasti je zbudilo v Nemčiji precej razburjenja, ker še noben duhovnik ni bil grajan ali kaznovan, če je agi-tiral za fašiste ali blagoslavljaj njih zastave. — Tako se kapitalistično navdahnjene cerkve boje socija-lizma.

Starostno zavarovanje v Švici. Zakon o starostnem zavarovanju in zavarovanju za sivoce je bil spre-jet v narodni skupščini s 163 glasovi (proti 14). Istotako je bil zakon sprejet v stanovskem svetu s 30 gla-sovi (proti 5).

V Turinu v Italiji so eksplodirali v raznih krajih mesta trije večji pe-klenski stroji. Stroji so imeli najbrž samo protifašističen demonstrativen

Aleksej Tolstoj:

Vihar.

V prvem jutru je parnik vozil mimo Kalabrije: divji breg, kvišku štrleče gmotne sivo-vijoličastega ka-menja, čeri. Nad rtom staro roparsko gnezdo, sezidano nekoč zdavnaj, da so prebivalci iz njega plenili ladje, ki so jih viharji zaganjali v ta nečedni kraj. Na levi se je v solncu oblačil dim nad sneženim vrhom Etne in se je meglila sinja siciliska obala. Brzo je »Carcovado« rezal kratke valove.

Tovarnar sladkorja se je s svojo družino pojavil na krovu — vsi v re-šilnih pasovih. Bila je nevarnost, da parnik na vsem lepem zadene ob plavajočo mino. Cuavi (vojaki fran-coskih legij v Alžiru) so sloneli ob ograji in pljuvali v vodo. Toda par-nik je čez nevarne vrtince srečno prešel. Zarjaveli sprednji krn »Car-covada« je rezal modre vode Sredo-zemskega morja.

Človek javnosti s slamico v bradi je koračil čez krov in glasno ozna-njal, ne da bi se posebej obračal na koga:

»Barometer pada, gospoda moja!»

In vročina je v resnici žgala bolj in bolj. Nebo je žarelo v nekem ko-vinskem sijaju. Na jugu se je zrak premikal v soparnih valovih, kakor da so se vnele vode. V tej letargiji, v tem vročinskem žaru, v tej neznos-ni svetlobi so ljudem na parniku pri-hajali vsi mogoči izgredi na um. Go-

vorilo se je, da si je eno izmed de-klet, ki jih je vozila babura iz Cari-grada, kapitan spravil v svojo kaju-to, in se že od včeraj ni več prikazal na most. Cuavi so bili nekam raz-gibani, venomer so glave tiščali sku-paj in zdaj je eden, zdaj drugi planil na nože in z gorečega krova izginil nekam v osrčje ladje, kjer je smrdelo po podganah in trohnobi in so med stokanjem strojev drdrle železne vrvi.

Barometer je padal. Pod povez-njenim čolnom je v tihi žalosti sedela ruska dama, njen fant je svojo v znoju okopano glavo položil v njeno naročje in spal. Nenadoma se je spo-daj vnel direndaj, udarci, vik in krik. Na krov sta planila dva moža z raz-mršenimi lasmi, gola do pasu in v uma-zanih, zamaščenih hlačah iz jadro-vine. Okrenila sta se in zdirjala čez krov. Eden od njiju je vihtel krvavečo roko.

»Prst mi je odgriznil! Prst od-griznil!« je venomer ponavljal s to-pim glasom. Potem je obstal, vihra-vo potegnil koklo z nože — na eni nogi je bil bos — in jo zalučal v morje. In potem je lahkih nog dirjal dalje in kričal:

»Prst odgriznil!«

Drugi, večji, je molče tekkel za njim. Na njegovem kitastem hrbtu je tičal krvav tvor in sledovi zob so se poznali na njem. Po krovu je žeh-tel oster vonj po znoju in po krvi. Takoj za njima je planil še tretji na dan,

človek ozkega obraza, s črnimi lasmi in v razcapani volneni srjaci. Široko se je vstopil in zažvižgal, da je šlo skozi ušesa. Cuavi so planili na no-ge. Njih oči so bile divje, njih brade so bile razmršene, njih prsa so hrpu-no dihala. Veliki s tvorom na hrbtu je rekel z glasom, ki je šel do srca:

»Obe dekleti sta v kajuti pri njem.«

»Pri kom?«

»Pri čokoladi.«

Človek z odgriznjenim prstom je kričal:

»Nož ima, velikanski nož in pa razen! Prst mi je odgriznil. Vse naše bodo spravili s poti. O joj, nihče nas ne bo živ prišel domov!«

In potem spet žvižg. Vsi — vojaki in kurjači — so po stopnicah zdrveli doli. Potem se je spodaj začelo mr-mranje, ki ni obetalo nič dobrega. Iz-merilnice je babura z obema psoma udrila na krov in začela kakor slepa brez smisla noretiti sem in tja. V ka-juti prvega razreda je nekdo zalo-putnil žaluzije. S prestrašenim obra-zom je kapitanov pomočnik drvel mimo.

Nazadnje je črni kuhar pomolil svojo glavo iz prerivajoče se mno-žice. Z vso silo se je otepal z obema rokama. Njegov beli jopič mu je ves razcapan in krvav mahedral od te-lesa. Skočil je proti stopnicam, sunil iz sebe čuden, konjskemu rezgetu podoben krik, v dveh skokih je bil na krovu, in ko je tako bežal, so mu

oči kar kipele iz očnic in njih belina je sijala kakor dvoje olupljenih jajc. »Drži ga, drži ga!« so mu cuavi kri-čali za petami. On pa je plezal na-vzgor, se vzel na kapitanski most, njegovo svetlo-črno telo se je zales-ketalo tam za hip, potem pa je zvi-ška strmoglavil v vodo. Daleč stran od parnika je njegova črna glava pomolela iz vode.

»Carcovado« se je zaustavil. Re-šilni pasovi so leteli v vodo. Črnc je splaval k ladji in se oprijel konca vrvi. Veselo se je rezal na svoje bele zobe in od spodaj motril čez ograjo viseče glave cuavov. Čisto jasno je bilo, zdaj ga ne bo nihče več hotel tepsti.

Barometer je padal dalje. Vojaki so šepetali med seboj, begali drug do drugega in se zbirali v gručice. Viso-ki, pojoči glas Parižana je dejal:

»Vihar bo. Vse, ki so tu na kro-vu, bo splavilo v morje. V obednico nam ne dajo, da bi šli. V prvem raz-redu so pa pernice za špekulante. In srebrni pljuvalniki, kadar morajo bruhati. Pod palubo s špekulanti!«

Z divjim krikom so se cuavi skozi oboja vrata zagnali v obednico. Toda tam ni bilo nikogar. Na mizi je stal nedokončani obed. Vrata v kajute so bila zaprta. Nekateri izmed voja-kov so se vrgli po zofah in si brisali znoj, ki jim je lil po obrazih, drugi so trkali po vratih kajut.

Tedaj so mornarski žvižgi prer-ezali zrak: »Vsi možje na krov!« In

značaj. Istočasno pa poročajo iz Lombardije, kjer so bili večji kmetiški nemiri. V neki občini so demonstranti obesili na občinsko hišo rdečo zastavo. Pa tudi v Benetkah in Neaplju so bile demonstracije. Tu so pa kričali po kruhu nezaposleni.

Španski monarhisti bi radi revolucijonirali proti republiki. V Pampluni so priredili monarhisti velike demonstracije proti republiki. To je prva večja demonstracija monarhistov po revoluciji. Zunanji minister Lerroux sviri in opominja k podpori vlade, da ne postane Španija plen anarhije.

Med sovjetsko delegacijo in francoskimi industrijskimi krogi se vrše pogajanja za oddajo sovjetskih naročil francoskim tovarnam v višini 1500 milijonov frankov.

Volitev kitajskega predsednika. Na peti seji centralnega izvršnega odbora kuomintanga je bil Čiang-Kai-Sek zopet izvoljen za predsednika kitajske republike.

Rusija je prodala svoj del kitajske železnice. Sovjetska vlada je prodala kitajsko vzhodno železnico kitajski vladi v Nankingu za 400 milijonov zlatih rubljev.

Pojdite rakom žvižgat — vremenski poroki. Zadnje dni je pritiskala izredna vročina. Zlasti poročajo o silni vročini iz Španije, kjer je n. pr. v Sevilli dosegel toplota 44 stopinj v senci, na soncu pa 55. Izredna vročina je zahtevala številne smrtno žrtve. Na Dunaju je v petek razsajala silna nevihta s točo. Požarna bramba je morala v več kot 100 slučajih intervenirati. V okoličini romantične Wachau ob Donavi je padla debela toča kot kurja jajca, ki je po nekod popolnoma uničila vse kulture. Istega dne, to je v petek, 12. junija, je tudi nad Zagrebom divjala silna nevihta. Pri Zaprešiču je na polju strela ubila kmeta Štefana Pokupca. Treščila je tudi večkrat zaporedoma v tramvajske pravice, vsled česar je bil oviran pocestni promet. Vremenski poroki so se zopet enkrat silno vrezali. Trdili so n. pr., da bo mesec majnik zlasti v drugi polovici zelo moker in mrzel. Pa je bilo ravno narobe. Potem pa so zopet rekli, da bo mesec junij zelo hladen in da bo sploh ostali del poletja hladen in vlažen zato, ker je bil majnik vroč. Toda junij jim je du sedaj že prevrnil vse račune.

Zastrupljevalke svojih mož v Szolmeku na Ogrskem, o katerih smo svojčas obširno poročali, so bile v ponedeljek, 16. t. m. končno obsojene. Csordaševa in Szabova sta obsojeni na vešala, 21letna L. Szabo, ki je materi pomagala pri odstranitvi moža, je pa obsojena na dosmrtno ječo. Vaška babica, ki je ženam dobavljala strup, se je po razkritju sama usmrtila.

Oče svetovne vojne pred sodnijo radi dolgov lastnega sina. Te dni se je moral zagovarjati pred budimpeštanskim sodiščem nekdanji avstro-ogrski zunanji minister grof Leopold Berchtold radi dolgov svojega si-

tedaj se je z nekim brezsilnim stekom nad ladjo razklalo nebo, zagrmel je grom, da je slednji v parniku omahnil, blisk je spreletel vse luči, žalostno so zapeli škripci in vrvi. Na vse je legla tema. Preplašeni obrazi so bili samo še kakor blede pege... Paul Taurin je ves nemiren v svoji kajuti ždel v blazinah. Kakšen čudovit konec te neznanske poti! Njegove oči so zagorele v neki tragični radosti. To je bila strela — in naravnost v parnik! Vse se je zazibalo in se težko zasukalo na bok. Steklenice z medicinami so se sesule po tleh, šatulje in vse reči so se zakotalile proti vratom. Kakor čoln na gugalnici se je kajuta v loku postavila na glavo. Srce je tiho vedelo: Nikoli več ne pridemo nazaj.

»Tonemo! Tonemo!« je kričala sestra in se krčevito oprijemala mize.

Pa tako daleč še ni bilo, stara koreta se je polagoma vzravnila nazaj. Človek je stal spet od spodaj navzgor. Sestra se je spustila na kolena in je začela pobirati razdrobljene stvari.

»Sestra,« je rekel Paul Taurin in se smehljaj s tako napetim obrazom, kakor jih imajo mrtveci. »To je organ časa izbruhnil preko nas.«

Več kakor štiriindvajset ur je »Carcovado« sukal vihar. Vse, kar je bilo na krovu, je bilo zdrobljeno v nič in vse je morje odplavilo s seboj. Nekdo se je domislil človeka javnosti s slamico v bradi. Nikjer ga ni bilo več.

Sodba radi poskusnega meseca trgovskega pomočnika.

(Važno za trgovske in druge zasebne nameščence ter za trgovce.)

Mariborsko okrajno sodišče je izdalo ta teden zanimivo sodbo v tožbi trgovskega pomočnika proti neki mariborski tržnici radi plače Din 600.— za poskusni mesec. Sodbo objavljamo v informaciji trgovskim in drugim nameščencem, da se vedo ravnati, ker se taki in slični slučajji večkrat ponavljajo. Pa tudi trgovcem bo sodba v pouk, da se obvarujejo nepotrebne škode.

Meseca februarja se je pogodil neki trgovski pomočnik z mariborsko trgovko, da bo vstopil dne 30. marca t. l. v službo kot trgovski pomočnik, najprej en mesec za poskusno proti mesečni plači Din 600. Trgovka je izjavila, da rabi novega pomočnika, ker mora njen dosedanjí trgovski pomočnik nastopiti s 1. aprilom vojaško službo.

Začetkom marca pa je trgovka pozvala novega pomočnika k sebi, da se natančneje dogovorita glede vstopa. Pomočnik je prišel in sta se tedaj pogodila, da bo nastopil pomočnik pri trgovki službo že 26. marca za poskusni mesec, ki bi torej moral končati dne 26. aprila. Trgovskemu pomočniku se je sicer medtem nudila druga služba, ki pa je ni sprejel, ker se je že pogodil s to trgovko. Dne 25. marca, torej en dan, preden bi moral novi trgovski pomočnik nastopiti službo, pa mu je poslala trgovka dopis, da bo njen trgovski pomočnik nastopil vojaško službo šele v jeseni in se vsled tega novemu pomočniku zahvaljuje za poskusni mesec. Trgovski pomočnik s to zahvalo ni bil zadovoljen, ampak je zahteval, da mu trgovka vsled tega tudi plača pogojeno plačo Din 600.— za poskusni mesec. Trgovka pa ni hotela plačati, ampak je odgovorila, da lahko »mladi mož« nastopi pogojeni poskusni mesec 1. aprila, torej 5 dni pozneje, kot je bila sklenjena službena pogodba za poskusni mesec, kar je zopet odklonil trgovski pomočnik in tožil trgovko na plačilo Din 600.— za poskusni mesec.

Sodišče je tožbi ugodilo in obsodilo trgovko na plačilo zneska Din 600.— s 5% obrestmi od 26. marca 1931 dalje in stroškov obeh zastopnikov. Sodišče je v razlogih ugotovilo, da je trgovka z dopisom z dne 25. marca sklenjeno pogodbo enostransko razveljavila, ne da bi bil dal tožitelj — trgovski pomočnik za to kakšen povod. To znači toliko, kakor enostranska prekinitev službenega razmerja brez utemeljenega razloga na strani službojemalca. Trgovkin dopis z dne 30. marca t. l. da naj nastopi »mladi mož« službo 1. aprila, je smatrati le kot ponudbo za sklenitev nove pogodbe pod novimi pogoji, kar je tožitelj-trgovski pomočnik popolnoma upravičeno odklonil, posebno še z ozirom na ton, v katerem je to pismo pisano, ker je z ozirom na to pismo lahko trgovski pomočnik že naprej vedel, kakšna utegne biti ta poskusna služba.

na. Bivši upravnik grofovih posestev je tožil mladega grofa na povračilo 32.000 pengov, ki si jih je mladenič nekako pri upravniku izposodil. Ker pa je mladi grof pod kurateljo, se je moral oče zanj zagovarjati, ki je izjavil, da ni bila vsota tako visoka, ampak samo kakih 600—1000 pengov. Seveda je grof zmagal proti upravniku, ki bo moral nositi še sodne stroške.

V Leobnu je nevarno obolela cela vrsta oseb, ki so jedle meso od iste ga mesarja. Ugotovili so, da je mesar zaklal in prodal meso krave, ki je obolela na tifus. Pri obolelih so ugotovili tifus B, vendar k sreči do sedaj še ni nihče umrl.

Ze druga ruska podmornica se potopila. V Vladivostoku se je potopila ruska podmornica »Hrabri«.

Roparski napad na tovorni vlak. Nemška Reichsbahn poroča, da so dne 12. junija roparji navalili na nek tovorni vlak pri Eisenachu. Vlomili so v vagon ter jeli metati blago venkaj. Vlakovodja, ki je opazil početje roparjev, je potegnil žasilno vrvico, na kar se je vlak ustavil. Nato se je razvilo streljanje med banditi in železniško policijo, vendar se je roparjem posrečilo pobegniti.

Strašen konec mlade Amerikanke. Na morski obali v bližini New Yorka so našli truplo neke 25letne krasotice, razsekano na kose. Po dnevniku, ki so ga našli v bližini umorjene, so spoznali v umorjeni neko zelo bogato damo, ki je pri zadnjem borznem polomu izgubila vse svoje premoženje. Nato se je mlada dama preselila k prijateljem, kjer je silno luksurično živela. Končno pa so se jo ti naveličali in na lahek način znebili.

Prvi Ford v Evropi. 12. t. m. je bila na svečan način otvorjena v Kölnu prva velika tovarna Fordovih avtomobilov v Nemčiji. Ob tej priliki je firma priredila zvezdno tekmo Fordovih avtomobilov iz vseh krajev Evrope v Köln ob Renu, ki se je je udeležilo 10.000 avtomobilov.

Kitajska ima okoli 474.418.000 prebivalcev. Leta 1910 je bilo na Kitajskem 331.188.000 prebivalcev. Prebivalstvo je potemtakem naraslo v dvajsetih letih za 143.230.000, to je okroglo za 25%. — Kam poidejo Kitajci, če se bodo tako naglo množili? Kitajska je sicer bogata dežela in Kitajec skromen v svojih zahtevah. Ali tako ogromna nadprodukcija človeškega materiala tudi ni malenkost.

Neprimerno znižene cene!

štedi Vaše

fino perilo

Maribor.

Pravilnik o pobiranju občinske takse v mestni občini mariborski. Po tem pravilniku morajo stranke plačati za izdajo izpričeval, certifikatov in drugih uradnih potrdil takso Din 5.—. Sedaj pa se je pričelo pobirati takso na mestnem magistratu tudi od članov OUZD, ki zahtevajo na mestnem načelstvu potrdilo o skupnem gospodinjstvu. Pravilnik sam že pravi, da se v ubožnih zadevah taksa ne pobira. Kljub tozadevnemu opozorilu pa mestno načelstvo v Mariboru še ni preklalo svoje odločbe in ni opustilo svoje prakse, marveč vztraja še naprej na tem, da morajo plačati tudi člani OUZD takso Din 5.—, kadar rabijo potrdilo, da dobijo polovično hranarino, da OUZD plača za svoje oskrbo v bolnici ali pa, da dobe poročniške dajatve. Nam se zdi to stališče mestne občine nepravilno. Trdimo celo, da bi občinski svet skoro gotovo nikdar ne bil odobril pravilnika, po katerem naj delavci-siromaki plačajo Din 5.— občinske takse za to, da dobe za svojo družino hranarino. To stališče občine je preveč fiskalno in tudi proti intencijam zakona o zavarovanju delavcev. Mestna občina bi morala imeti predvsem interes na tem, da dobe zavarovanci, ki stanujejo v območju mariborske občine, svoje zakonite dajatve in pač ne gre, da bi te pičle dajatve še obdavčevala s takсами.

Priznavajo nas. »Mariborski Večernik« z dne 16. junija t. l. poroča v »Studenški nedelji« tudi o zadnji prireditvi delavskega kulturnega društva »Svoboda« v Studencih pri Mariboru in pravi: »Studenška marksistična »Svoboda« je pod devizo »Družnost« rajala ob prosti vstopini pri Klemenčaku. Prireditelj je pokazala, da je število razredno usmerjenega delavstva še vedno veliko.« — To priznanje zavednosti našega delavstva in družjenja v kulturnem društvu je gospodm gotovo nehotno ušlo, a je za nas tem bolj važno, ker so morali naši prijatelji to resnico prebiti istega dne, ko so manifestirali po Mariboru narodni železničarji g. Tumpeja, ki nas bo baje do prihodnjega kongresa iz Maribora iztisnil. Samo če ne bo obratno! Našim delavcem pa ključemo: še trdneje v krog svojih kulturnih društev, da bo število razredno usmerjenega delavstva še večje! Edino tedaj Vas bo upoštevala naša gospoda. Pri nas bi radi gotovi nacionalisti spravili vse razredno zavedne delavce ob kruh in iz služb, v Prago pa hodijo isti ljudje manifestirati z »razredno« usmerjenim delavstvom g. br. Klofača.

Javno zborovanje živilskih delavcev. Zveza živilskih delavcev Jugoslavije, podružnica Maribor, je sklicala za nedeljo, dne 21. junija, ob 14. uri v dvorani gostilne »Friedau« na Pobrežki cesti javno zborovanje, ki bo zvezano tudi z radio-preno-

som iz zborovanja beograjskih pekovskih pomočnikov. Strokovna organizacija pekovskih pomočnikov se že dolgo vrsto let bori proti nočnemu delu. Nočno delo v pekarski obrti je v sedanjem času modernega gospodarstva gotovo popolnoma nepotrebno in spominja na stari vek. Če se lahko milijonska mesta, kot so Pariz, London, Berlin, zadovoljijo z jutranjim delom, potem bi to tudi pri nas bilo mogoče in bi z odpravo nočnega dela v pekovski obrti pri nas gotovo ne bil nikdo oškodovan. Borba pekovskih pomočnikov je torej popolnoma upravičena ter zasluži vso moralno podporo javnosti.

Hišni posestniki proti kuluku. Mariborski hišni posestniki so pred kratkim poslali deputacijo k banski upravi v Ljubljano, ki je predlagala odpravo oziroma znižanje kuluka.

Dvoživke v pevskih društvih. Na zadnjem občnem zboru »Glasbene Matice« so mnogi debatirali o nevzdržnosti »biniranja« nekaterih pevcev, ki baje pojejo v različnih pevskih društvih in s tem škodujejo disciplini in uspehu vseh prizadetih zborov. Pozvali so dotične, po domače povedano »dvoživke«, naj se odločijo za eno ali za drugo društvo. Iz poročil mariborskih listov o teh »dvoživkah« sicer ni razvidno, na koga je ta poziv specijelno cíkal, zdi se pa, da je prizadeto katoliško pevsko društvo »Maribor« in menda tudi narodno železničarsko društvo »Drava«, oz. njuni pevci. »Dvoživke«, ki »binirajo«, še torej tudi Glasbena Matica ne mara. Prav zanimivo.

Nezgoda kolesarja. Minulo sredo se je vračal na kolesu iz dela Ivan Dimić, ki je zaposlen pri tržnici Puget & Rosman. Kmalu, ko se je peljal iz Pesnice, je na nekem ovinku zadel vanj neki avstrijski avtomobil, ki ga je podrl na tla, pri čemer je Dimić zadobil težke telesne poškodbe. Resilni oddelek mu je nudil prvo pomoč.

Nezgode. V Pristaniški ulici je padla delavka Stefanija Seibt ter se je pri padcu težko poškodovala na glavi. — Kleparski pomočnik Meršnik Maks pa je padel pri opravljanju dela s strehe ter se je občutno potolkel na obrazu. — Antonu Wagnerju pa je med delom v tovarni stružnice močno poškodovala več prstov na levi roki.

Dva samomora. Minuli terek zvečer se je vrgla pod brzovlak pri Pesnici 17letna služkinja Marija Kožuh, doma iz Sv. Lovrenca. — Pri železniškem viaduktu v Pobrežju pa se je isto noč ustrelil v glavo 21letni brezposelni delavec Konstantin Blausutto in bil takoj mrtev.

Pisarne, industrijska podjetja, šolska vodstva, kupujte edino v naši papirnici, Slomškov trg 6.

Jesenice.

Generalni ravnatelj KID C. Noot je te dni razglasil po tovarniških obratih ministrsko odredbo, da ne velja za vsa prekururna dela 50% doklada. Razglas naveda točke, po katerih se odloča, kdaj se za prekururno delo plača doklada in kdaj ne. Ako bi delavstvo vedelo, kaj dotične točke in paragrafi označujejo, bi bila stvar vsaj jasna in bi ne povzročala zmed in razburjenja. Toda sama navedba točk premalo pove. Delavstvo je v tem oziru popolnoma v nejasnosti. Navaden delavec nima prokuristov in tajnikov, zato se mora jo take stvari že bolje pojasniti, da bo vsakdo vedel, kdaj zasluži doklado in kdaj ne.

Nevarnost, velika nevarnost preti našim vernim faranom. Sirijo se vesti, da cerkev na Savi, ki jo oskrbuje in popravlja ter neguje tovarniška uprava, ne bo dolgo uživala te lepe naklonjenosti. Vzlic temu, da cerkve tovarni ne škodujejo, so vendarle premalo rentabilne, da bi se v teh časih racionalizacije mogle podpirati s težkimi tisoči, ki jih upravljanje in vzdrževanje zahteva. Definitivnega ni še nič, vendar je malo strahu, da ne bo odzvonilo savski hiši božji, ko se jeseniška ne stoji prav dobro. Vanjo se je zabilo mnogo dragocenega občinskega denarja, kar gotovo ni malenkost. Občina se radi tega in radi drugih stvari zvija v težkih finančnih krčih, posledice in bolečine teh krčev pa nosijo revni sloji. — Za razmere v jeseniški občini je zanimiva tudi ljuta borba proti vodnemu števču, ki se je z novim vodovodom vpeljal. Ali ni absurd, da morajo občani plačevati pitno vodo v kraju, kjer goni voda veliko tovarno in je studenec toliko, da ob najmanjšem naliwu stopi voda iz »najnovejše kanalizacije«.

Črna pri Prevaljah.

Da se zna. Čutimo potrebo, odgovoriti dopisniku »Jutra« z dne 17. t. m., ki je opisal g. A. Korena kot režiserja ljudskih odrov. Ne vemo sicer, ali je mislil s tem žaliti g. Korena ali kali? Najsi je mislil karkoli, povdariti moramo, da g. Koren

Tudi Ti

se moraš zavedati, da čas hiti. Ali si v tem mesecu že pridobil »Delavski politiki« novega naročnika? Opozori na to dolžnost tudi svojega prijatelja! ...

„Prijatelj prirode“.

»Prijatelj Prirode« iz Jugoslavije in Avstrije na Stolu. V nedeljo, dne 14. t. m., so priredile podružnice »Prijatelja Prirode« izlet na Veliki Stol (2238 m). Del članov je prispel na postajo Žirovnica že v soboto popoldne ter je en del odšel na Valvazovo jevo kočo, drugi del, ki je prišel s poznejšim vlakom, pa na Zabreško Planino. Manjše število izletnikov je šlo še zvečer na vrh, kamor je prispelo pred 23. uro. Drugi dan zgodaj jutraj je vreme grozilo, vendar se ni dal nikdo ostrašiti ter so se posamezni oddelki izletnikov polagoma sestajali na nižjem vrhu, kjer stoji Prešernova koča (1198 m). Zastopane so bile podružnice iz Zagreba, Ljubljane, Trbovelj, Hrastnika in Jesenic, pač okoli 80 članov. Iz Rožne doline je prišla četa Korošcev, večinoma mladina. Blizu 100 članov pa je bilo izletnikov iz različnih nemških podružnic »Prijatelja Prirode«. Vreme se je bilo med tem izboljšalo tako, da se je kazal lep pogled zdej na Bled in Gorenjsko, zdej na Koroško. Veselo rajanje in prehajanje z enega vrha na drugi se je vršilo vse popoldne, s pristrčnimi pozdravi zastopnikov podružnic med seboj. Pred odhodom so amaterji posneli celo skupino ter se je predsednik ljubljanske podružnice dr. Tuma poslovil od zbranih turistov. Okoli 13. ure so se jeli turisti razhajati vsak na svojo stran, ljubljanska in zagrebška podružnica čez Zabreško Planino k jezeru Završnice in od tod po izdatnem odpočitku v hladni senci nad Završnico, preko Brinjega vrha na postajo Žirovnica. Bil je jako lep dan, ki ostane gotovo vsem izletnikom v živem spominu.

K občnemu zboru Zveze gospodarskih zadrug.

O zadrugah, ki niso zadruge.

Poročilo o poslovanju Zveze gospodarskih zadrug v zadnjem letu je v splošnem ugodno. To je tem prijetnejše slišati v sedanji dobi velike krize v gospodarstvu in na delovnem trgu. Zveza gospodarskih zadrug je centrala delavskega združništva. Nje naloga ni samo, da vrši predpisane revizije posameznih zadrug. Mora tudi iniciativno in vzgojno vplivati na zadrugni pokret. Če motrimo delavsko gibanje v celoti, je naša pravica in dolžnost, da tudi kritično opazujemo razvoj zadrugnega pokreta. Napačno bi bilo, če bi slepo sprejemali lepe besede. Ne besede, solidno delo je važno. Poleg velikega števila živih in zdravih zadrug ima Zveza v svojem sestavu še nekaj takozvanih zadrug, ki absolutno ne spadajo v Zvezo. Da ne bo nesporazumljenja, je treba povedati, da v delavsko združništvo ne spada Poljoprivredna zadruga. Ta zadruga je samo v zadrugni obliki organizirana špekulacija.

V vodstvu Zveze gospodarskih zadrug je več izkušenih zadrugnikov. Njih dolžnost je, da se zanimajo za zadruge, ki jih imajo v svoji organizaciji. Če ne morejo ure-

Kolinska

TVORNICA

CIKORIJE

Naša hrana Kolinska cikorijska

dit razmer v imenovani zadrugi, naj jo izključijo iz Zveze, da vsaj še zdrave zadruge ne bodo trpele škode. Sploh bi bilo potrebno, da preiščejo, če ni poleg mnogih zdravih in živih zadrug, ki temelje na aktivnem sodelovanju večjega števila članstva, tudi nekaj takozvanih zadrug, ki so samo firme, ki jih je posameznik ustanovil iz svojih posebnih namenov.

Novo načelstvo Zveze naj v tem oziru izpolni svojo dolžnost. S tem bo utrdilo zaupanje delavstva v združništvo. Potrebno je, da se to enkrat odkrito pove. Sotrudnik.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE	Din 240.— do 750.—;
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET:	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.

Vrsta
Tek. štev.

Prodajna
cena 50
Pazite
na gornjo ceno

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2
in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bodele uverili o resničnosti naših navedb.

Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno.

Pazite se pred ponaredbami!

Večjo množino naslovov

nemško govorečih, nakupovanja množnih oseb, društvenih članov, časopisnih naročnikov, odjemalcev razpošiljalnic itd. kupim v veliki množini. Ponudbe je poslati z navedbo števila, načina in cene za 1000 komadov pod: „B. 1922“ na Wolffs Box, Kopenhagen, Dänemark.

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruge.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.

PIŠARNIŠKE POTREBŠČINE

PAPIRNIKA
LJUDSKE
TISKARNE

ŠLOMŠKOV TRG 6

JAKOB KOVAČ, Celje,

diplom. krojaški salon,

Razlagova ul. 6, blizu Delavske zbornice

priporoča svoje izdelke na mero in sicer vse vrste oblek za gospode, dečke in turiste. Oglejte si izložbo. Za člane »Prijatelja prirode« 10% popust.

Pozor, posestniki avtomobilov in motornih koles!

Poniklanje z podbakrenjem v najboljši izdelavi v najkrajšem roku in najceneje

FR. TOMASCHITZ, nožar,
Maribor, Slovenska ulica 5.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Rotovski trg štev. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 6 1/2%
proti trimesečni odpovedi.

